

26. Шепітько М.В. Теоретико-методологічні засади формування системи протидії злочинам у сфері правосуддя : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. 12.00.09. Харків, 2018. 42 с.
27. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення, форма № 1 (місячна): Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати досудового розслідування. Затверджено наказом Генеральної прокуратури України від 23 жовтня 2012 р. № 100 за погодженням із Держстатом України. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=104402.
28. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22 листопада 2018 р. № 2617-VIII. *Голос України*. 2019. № 79.
29. Мілютин А. Хто контролює правоохоронний блок, контролюватиме й судові рішення. *Ракурс: сайт*. 3 липня 2015. URL: <https://racurs.ua/ua/874-hto-kontroluie-pravoohoronnyy-blok-kontroluvatyme-i-sudovi-rishennya.html>.
30. Морщагіна Н. Звернення до правоохоронців щодо винесення неправосудного рішення використовується як метод впливу на слухачів Феміди. *Закон і бізнес: сайт*. 2007. № 8 (1306). URL: https://zib.com.ua/ua/print/127737-zvernennya_do_pravoohoronciv_schodo_vinesennya_neppravosudnog.html.
31. Овчаренко О.М. Теоретико-прикладні проблеми інституту юридичної відповідальності судді : монографія. Харків : Юрайт, 2017. 624 с.

УДК 343.139

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-4/59>

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

INTERNATIONAL EXPERIENCE ON THE USE OF DIGITAL INFORMATION IN CRIMINAL JUDICIAL DELIVERY

Ахтирська Н.М., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри правосуддя
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

У статті розглядаються питання доцільності реформування законодавства відповідно до рівня розвитку інформаційних технологій та зарубіжного досвіду. Задля введення електронного кримінального провадження пропонується доповнити визначення доказів електронними доказами та критеріями їх допустимості, ввести окрему слідчу (розшукову) дію «копіювання електронних даних», внести розподіл у поняття інформації при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій на контент та маршрутизацію, передбачити особливості використання електронних доказів у суді присяжних задля мінімізації ризику формування упередженого ставлення до обвинувачених, зокрема, ст. 361 КПК України забороняється проведення огляду місця події судом присяжних, отже, оцифровані дані не підлягають пред'явленню. Кримінальний процесуальний кодекс України доцільно доповнити нормами щодо можливості фіксації слідчих (розшукових) дій за допомогою цифрових засобів без створення паперового протоколу, розширити повноваження правоохоронних органів щодо збору електронних доказів. Обґрунтовано доцільність прийняття Керівних принципів збору та використання електронних доказів у кримінальному провадженні на прикладі досвіду США та Великобританії. На виконання Стратегії національної безпеки України та Стратегії кібербезпеки України пропонується розробити нові механізми збору доказів у цифровому форматі, розширити міжнародне співробітництво щодо одержання та надання електронних доказів на запити в рамках правової допомоги. З метою підвищення якості збору доказів рекомендується доповнити криміналістику розділом «Криміналістична форензика та її інформаційне забезпечення», в якому ретельно описати способи виявлення, фіксації, вилучення та дослідження цифрової інформації у процесі розслідування комп'ютерних та будь-яких інших злочинів, в яких інформаційні технології є засобом вчинення злочину. Розкривається необхідність розробки методів аутентифікації фізичних та юридичних осіб за електронними підписами, електронними печатками, виявлення та перевірки електронних даних (метаданих, де, коли, ким вчинялись дії тощо). Наголошується на доцільності підготовки суддів (слідчих суддів), слідчих та прокурорів для роботи з доказами, отриманими в електронній формі.

Ключові слова: електронні докази, інформаційні технології, електронне кримінальне провадження, копіювання цифрової інформації.

The article deals with the issues of expediency of reforming the legislation in accordance with the level of development of information technologies and foreign experience. In order to introduce electronic criminal proceedings, it is proposed to supplement the identification of evidence with electronic evidence and the criteria for their admissibility; enter a separate investigative (wanted) action of "copying electronic data"; to make a division into the notion of information during the conduct of secret investigative (search) actions on content and routing; to foresee the use of electronic evidence in a jury trial in order to minimize the risk of forming a biased attitude towards the accused, in particular, Art. 361 of the Criminal Code of Ukraine prohibits a review of the venue by a jury, therefore, digitized data may not be presented.

It is expedient to supplement the Criminal Procedural Code of Ukraine with the norms regarding the possibility of fixing investigative (search) actions using digital means without creating a paper protocol, and extending the powers of law enforcement bodies to collect electronic evidence. The expediency of adopting the Guiding Principles for the Collection and Use of Electronic Evidence in Criminal Proceedings, based on the experience of the United States and Great Britain, has been substantiated.

In pursuance of the National Security Strategy of Ukraine and the Strategy of Cyber security of Ukraine, it is proposed to develop new mechanisms for collecting evidence in a digital format, to expand international co-operation in obtaining and providing electronic evidence for requests within the framework of legal assistance. In order to improve the quality of the gathering of evidence, it is recommended to supplement the forensics section with Forensic Forensics and its information support, which carefully describes how to detect, fix, extract and investigate digital information in the investigation of computer crimes and any other cases in which information technology is a means of committing crime.

The necessity of developing methods of authentication of individuals and legal entities by electronic signatures, electronic stamps, detection and verification of electronic data (metadata, where, when, by whom, actions, etc.) is revealed. It is emphasized the expediency of training judges (investigators), investigators and prosecutors to work with evidence obtained in electronic form.

Key words: electronic evidence, information technologies, electronic criminal proceedings, digital information copying.

Аналіз слідчої та судової практики, а також нормативних актів свідчить про недостатній рівень регулювання та використання цифрових доказів у криміналь-

ному судочинстві, що не відповідає сучасному розвитку інформаційних технологій та ризикам і загрозам, які їх супроводжують. Стратегією національної безпеки Укра-

їни визначені пріоритети забезпечення кібербезпеки і безпеки інформаційних ресурсів, серед яких є: розвиток інформаційної інфраструктури держави; створення системи забезпечення кібербезпеки, розвиток мережі реагування на комп'ютерні надзвичайні події (CERT); моніторинг кіберпростору з метою своєчасного виявлення, запобігання кіберзагрозам і їх нейтралізації; розвиток спроможностей правоохоронних органів щодо розслідування кіберзлочинів; забезпечення захищеності об'єктів критичної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів від кібератак, відмова від програмного забезпечення, зокрема антивірусного, розробленого в Російській Федерації; реформування системи охорони державної таємниці та іншої інформації з обмеженим доступом, захист державних інформаційних ресурсів, систем електронного врядування, технічного і криптографічного захисту інформації з урахуванням практики держав-членів НАТО та ЄС; створення системи підготовки кадрів у сфері кібербезпеки для потреб органів сектору безпеки і оборони; розвиток міжнародного співробітництва у сфері забезпечення кібербезпеки, інтенсифікація співпраці України та НАТО, зокрема в межах Трастового фонду НАТО для посилення спроможностей України у сфері кібербезпеки [1].

Стрімкий розвиток інформаційних технологій поступово трансформує світ. Відкритий та вільний кіберпростір розширює свободу і можливості людей, збагачує суспільство, створює новий глобальний інтерактивний ринок ідей, досліджень та інновацій, стимулює відповідальну та ефективну роботу влади і активне залучення громадян до управління державою та вирішення питань місцевого значення, забезпечує публічність та прозорість влади, сприяє запобіганню корупції. Водночас переваги сучасного цифрового світу та розвиток інформаційних технологій зумовили виникнення нових загроз національній та міжнародній безпеці. Поряд з інцидентами природного (ненавмисного) походження зростає кількість та потужність кібератак, вмотивованих інтересами окремих держав, груп та осіб. Поширюються випадки незаконного збирання, зберігання, використання, знищення, поширення, персональних даних, незаконних фінансових операцій, крадіжок та шахрайства в мережі Інтернет. Кіберзлочинність стає транснаціональною та здатна завдати значної шкоди інтересам особи, суспільства і держави. Боротьба з кіберзлочинністю, як зазначено в Стратегії кібербезпеки України, передбачає здійснення таких заходів: створення ефективного і зручного контакт-центру для повідомлень про випадки кіберзлочинів та шахрайства в кіберпросторі, підвищення оперативності реагування на кіберзлочини правоохоронних органів, зокрема, їх регіональних підрозділів; удосконалення процесуальних механізмів щодо збирання доказів в електронній формі, що стосуються злочину, удосконалення класифікації, методів, засобів і технологій ідентифікації та фіксації кіберзлочинів, проведення експертних досліджень; запровадження блокування операторами та провайдерами телекомунікацій визначеного (ідентифікованого) інформаційного ресурсу (інформаційного сервісу) за рішенням суду; унормування порядку внесення обов'язкових до виконання операторами та провайдерами телекомунікацій приписів про термінове фіксування та подальше зберігання комп'ютерних даних, збереження даних про трафік; врегулювання питання можливості термінового здійснення процесуальних дій у режимі реального часу із застосуванням електронних документів та електронного цифрового підпису; упровадження схеми (протоколу) координації правоохоронних органів щодо боротьби з кіберзлочинністю; підготовка суддів (слідчих суддів), слідчих та прокурорів для роботи з доказами, що стосуються злочину, отриманими в електронній формі, з урахуванням особливос-

тей кіберзлочинів; запровадження особливого порядку зняття інформації з каналів телекомунікацій у разі розслідування кіберзлочинів; підвищення кваліфікації співробітників правоохоронних органів [2].

7 листопада 2018 р. набрав чинності Закон України «Про електронні довірчі послуги», яким визначені правові та організаційні засади надання електронних довірчих послуг, у тому числі транскордонних, права та обов'язки суб'єктів правових відносин у сфері електронних довірчих послуг, порядок здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг, а також правові та організаційні засади здійснення електронної ідентифікації, тобто процедури використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу або представника юридичної особи [3]. Засобами ідентифікації є: 1) електронна печатка, під якою розуміють електронні дані, які додаються створювачем електронної печатки до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються з метою визначення походження та перевірки цілісності пов'язаних електронних даних; 2) електронна позначка часу – електронні дані, які пов'язують інші електронні дані з конкретним моментом часу для засвідчення наявності цих електронних даних на цей момент часу; 3) електронний підпис – електронні дані, які додаються підписувачем до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються ним як підпис.

Обережне, а під час й консервативне відношення законодавця та практичних працівників до впровадження інформаційних технологій та використання електронних даних вимагає вивчення зарубіжного досвіду в цій сфері.

У США основними напрямками використання інформаційних технологій є: створення та використання електронних систем безпеки, створення баз даних у рамках криміналістичної реєстрації, електронний документообіг, відеоспостереження, електронне спостереження, криміналістичне вивчення особи за базами даних, пошук осіб, які переховуються від правоохоронних органів та суду, автоматизовані інформаційно-пошукові системи, геоінформаційні системи та геолокації, обмін інформацією в режимі онлайн і офлайн, криміналістична форензика та її інформаційне забезпечення, візуалізація, збирання в інформаційних мережах та аналіз інформації, оперативно-розшукова та аналітична розвідувальна діяльність. Основним прикладним напрямом у використанні інформаційних технологій у США є формування цифрових доказів. Перший федеральний закон США, яким регулювалось перехоплення електронних повідомлень, був прийнятий в 1986 р. Після теракту в 2001 р. у США прийнятий федеральний закон «Про єднання та зміцнення Америки шляхом забезпечення належними засобами, які є необхідними для запобігання та протидії тероризму» («Патріотичний акт»), який суттєво змінив та удосконалив електронне спостереження та використання інформаційних технологій. Американські законодавці обґрунтували прийняття закону «вимушеною необхідністю» відповідати новим технологіям та методам, які забезпечують доступ у сучасні комунікації та проведення розслідування злочинів. Вказані питання регулюються також Законом про зовнішню розвідку 1978 р. в редакції 2008 р., який розширив права правоохоронних органів США у використанні інформаційних технологій у частині контррозвідувальної діяльності та в інших цілях. Процесуальна діяльність федеральних судів регулюється Федеральними правилами цивільного процесу 1938 р., Федеральними правилами кримінального процесу 1946 р., Федеральними правилами апеляційного провадження 1968 р., Федеральними правилами про докази 1975 р.

Використання доказів, одержаних за допомогою інформаційних технологій, регламентується певними керівними документами та Федеральними правилами про докази. Поняття «докази» у правовій доктрині США визначається як «інформація, яка здатна встановлювати або спростувати факт». У ст. 401 Федеральних правил про докази йдеться про те, що належними визнаються докази, які в будь-якому вигляді здатні зробити наявність будь-якого факту, який вплине на кваліфікацію вчиненого, більш вірогідним або менш вірогідним, ніж за відсутності цих доказів» [4].

Федеральний кримінально-процесуальний кодекс США закріплює право судді магістрату приймати скарги, видавати ордери (ухвали) або викликати в суд за допомогою використання надійних електронних засобів (п. 4.1). У п. «а» ч. 2 правила 41 визначено порядок проведення обшук та вилучення майна, під яким розуміють документи, книги, ділові папери, будь-які матеріальні об'єкти та інформацію. Цифровими доказами є доказова інформація, що зберігається або передається в цифровій формі, яку сторона процесу може використовувати під час судового розгляду. Цифрова інформація ділиться на сам контент (текстовий документ, фото, база даних тощо) та інформація про цей контент, тобто метадані. Метадані – це інформація про конкретний набір даних або електронний документ, який описує, як, коли та ким інформація була надана, створена або здійснено доступ до набору даних або цифровому документу, або в документ внесені зміни. Вказані процесуальні питання в США регламентуються Керівними вказівками щодо пошуку та збирання електронних доказів.

Перед прийняттям електронного доказу судом учасник процесу має довести його автентичність за допомогою стандартної процедури автентифікації електронного документу або сторона має надати опис процесу створення або систему, яка використовується для одержання результату, та продемонструвати, що система або процес дають точний результат.

При цьому вирішуються два питання: 1) встановлення справжності; 2) встановлення достовірності. Справжність записів ЕОМ законодавство США розкриває: 1) на постулаті, що відсутність конкретних доказів втручання за наявності такої можливості (гіпотетичної) не впливає на достовірність комп'ютерного запису; 2) на правилі «кращого доказу», яке не вимагає надання суду оригіналу запису (ст. 1002).

Новим напрямом є дослідження електронних баз даних, які накопичують інформацію про діяльність особи, в тому числі кримінальну (Data Mining). Сутність «Data Mining» у кримінально-процесуальній та криміналістичній діяльності полягає в просіюванні інформації, збиранні та вилученні даних, а також інтелектуальному аналізі даних, тобто у «виявленні знань у базах даних» криміналістично значущої доказової інформації (наприклад, розрахунки з використанням геоінформаційних систем, що дає змогу встановлювати місцеперебування особи тощо).

У Великобританії основним документом, який унормовує використання електронних доказів, є Статут про використання комп'ютера із протиправною метою. У цьому документі містяться кримінально-правові норми щодо комп'ютерних злочинів та інших, які вчиняються з використанням комп'ютера як знаряддя злочину, кримінально-процесуальні положення обшук, вилучення електронних доказів, повноваження правоохоронних органів. Асоціація керівників поліції Англії, Уельсу та Північної Ірландії підготувала Довідник для роботи з цифровими доказами.

Законодавство країн стає більш «технологічним», у правові норми включаються нові терміни та технології щодо використання електронних доказів у кримінальному судочинстві, оскільки цей процес має бути зрозумілим для правозастосування. У США діє судовий порядок формування доказів, який дозволяє сторонам надавати суду інформацію в будь-якій формі. Оскільки поняття доказів у США є більш широким, ніж в Україні, без вказівки на конкретне джерело походження, це зумовлює широке використання електронних доказів у кримінальному провадженні.

Транснаціональний та транскордонний характер злочинності, специфіка утворення електронних слідів поза юрисдикцією держави зумовлюють необхідність розвитку міжнародного співробітництва, формування уніфікованого міжнародного законодавства щодо використання електронних доказів у кримінальному судочинстві.

З урахуванням прийнятих в Україні нормативних актів доцільно розширити поняття доказів, а також визначити, що є електронним доказом, критерії допустимості та достовірності. Як справедливо вказує С.І. Кувичков, «ознаки електронного доказу та критерії його залучення в процес доказування в кримінальному провадженні до теперішнього часу відсутні» [5, с. 91]. Варто погодитися з позицією С.В. Зуєва та К.І. Сутягіна, які пропонують окремо унормувати як слідчу дію «електронне копіювання інформації» [6, с. 14–15]. Перспективною технологічною інновацією може стати можливість електронного відеопроколювання слідчих (розшукових) дій. Так, А.Ф. Абдулвалієв переконаний у тому, що модернізація кримінального судочинства має полягати у відмові від паперових процесуальних документів та переході на ведення кримінальної справи в електронній формі. На думку автора, перехід на електронну форму спростить процес збору доказів [7, с. 152].

Варто також враховувати певні особливості використання інформаційних технологій у процесі провадження в суді присяжних. За встановленими правилами, забороняється досліджувати за участю присяжних дані, які можуть викликати упередженість щодо обвинувачених. Зокрема, відповідно до ст. 361 КПК України, у виняткових випадках суд, визнавши за необхідне оглянути певне місце, проводить огляд за участю учасників судового провадження, а якщо цього вимагають обставини – за участю свідків, спеціалістів і експертів. *Огляд на місці не може проводитися під час здійснення провадження судом присяжних.* Очевидно, що під час дослідження електронних доказів доведеться вибірково ставитись до демонстрації електронних матеріалів провадження. Так, відомим є приклад використання інформаційних технологій задля уникнення такого впливу на присяжних під час розгляду справи Верховним судом Республіки Татарстан щодо організованого злочинного угруповання у складі 32 обвинувачених. Виникла проблема з демонстрацією фотознімків огляду місця події та фото з висновків судово-медичної експертизи, на яких були зафіксовані понівечені трупи. Шокуючі зображення розчленованих трупів, частин тіла за допомогою програми Windows Paint були вилучені зі сканованих фотографій, а потім із дозволу судді демонструвались у «допустимому» виді [8].

В.М. Глушков визначив, що інформація – це «міра неоднорідності розподілу матерії та енергії в просторі і часі, міра змін, якими супроводжуються всі світові процеси» [9, с. 54]. Очевидно, що й кримінальне провадження не може залишитись обабіч універсального інформаційного прогресу, який охоплює всі сфери суспільної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегія національної безпеки України, затв. Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015. *Офіційний вісник Президента України*. 2015. № 13. Ст. 874.
2. Стратегія кібербезпеки України, затв. Указом Президента України від 15 березня 2016 р. № 96/2016. *Офіційний вісник Президента України*. 2016 р. № 10. Ст. 198.
3. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 400.
4. Federal Rules of Evidence 2017 Edition. URL: judiciary.house.gov/wp-content/uploads/2013/07/evidence2016.pdf
5. Кувичков С.И. использование в доказывании электронной информации. *Вестник Нижегородской академии МВД России. Серия «Юридическая наука и практика»*. 2012. № 2.
6. Зуев С.В., Сулягин К.И. Электронное копирование информации как самостоятельное следственное действие. *Следователь*. 2013. № 4.
7. Абдулвалиев А.Ф. Предпосылки и перспективы внедрения электронной формы уголовного дела в деятельность судебных органов. *Юридические исследования*. 2013. № 5. С. 150–164.
8. Обзор судебной практики Верховного суда Республики Татарстан за 2006 год. *Официальный сайт Верховного суда Республики Татарстан*. http://vs.tat.sudrf.ru/modules.php?name=docum_sud&rid=4
9. Глушков В.М. О кибернетике как науке. *Кибернетика, мышление, жизнь*. Москва, 1964. С. 53–62.

УДК 343.12

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-4/60>

КОНСТИТУЦІЙНО-ЮРИСДИКЦІЙНИЙ ЗАХИСТ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СВОБОДУ: КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ

CONSTITUTIONAL-JURISDICTIONAL PROTECTION OF THE HUMAN RIGHT TO FREEDOM: CRIMINAL PROCEDURAL ASPECT

**Гловюк І.В., д.ю.н., доцент,
завідувач кафедри кримінального процесу
Національний університет «Одеська юридична академія»,
адвокат, науковий радник
Адвокатське об'єднання «Barristers»**

**Пашковський М.І., к.ю.н., доцент,
адвокат, науковий радник
Адвокатське об'єднання «Barristers»**

Стаття присвячена дослідженню конституційно-юрисдикційного захисту права людини на свободу у кримінальному провадженні в аспекті новітньої практики Конституційного Суду України (рішення про визнання неконституційним положення третього речення ч. 3 ст. 315 КПК України; положення ч. 2 ст. 392 КПК України щодо унеможливлення окремого апеляційного оскарження ухвали суду про продовження строку тримання під вартою, постановленої під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті; положення ч. 5 ст. 176 КПК України). Зроблено висновок, що аналіз рішень КСУ стосовно права на свободу у кримінальному провадженні демонструє доволі чітку тенденцію: по-перше, тлумачення норм чинного законодавства в аспекті поваги до презумпції свободи особи; по-друге, уточнення механізму оскарження судових рішень стосовно тримання під вартою; по-третє, визначення порядку виконання рішень КСУ шляхом вказання необхідності зміни нормативної регламентації певних процедур стосовно позбавлення особи свободи. Нормативна модель оскарження та розгляду скарг на ухвали про обрання та продовження строку запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою має полягати у: встановленні скорочених строків оскарження (на кшталт строків на оскарження ухвал слідчих суддів); оперативній процедурі розгляду без витребування матеріалів кримінального провадження (витребовуються належним чином засвідчені копії, сторона захисту має вказати у скаргі, які саме). Розгляд скарги не є підставою для зупинення провадження; неявка сторін у разі належного повідомлення та відсутності клопотань про особисту участь обвинуваченого не є підставою для відкладення розгляду скарги.

Ключові слова: Конституційний Суд України, право на свободу, кримінальне провадження, ухвала суду, скарга, тримання під вартою.

The article is devoted to the research of the constitutional-jurisdictional protection of the human right to freedom in criminal proceedings in the aspect of the new practice of the Constitutional Court of Ukraine (the decision to recognize as unconstitutional the provision of the third sentence of Part 3 of Article 315 of the CPC of Ukraine, the provision of Part 2 of Article 392 of the CPC of Ukraine which make it impossible to appeal separately against the court's rulings on the extension of the period of detention, which was decided during the court proceedings before the court of first instance prior the court's decision on the merits; provision of Part 5 of Article 176 of CPC of Ukraine). It is concluded that the analysis of the decisions of the Constitutional Court of Ukraine on the right to freedom in criminal proceedings demonstrates a fairly clear trend, firstly, the interpretation of the norms of the current legislation in terms of respect for the presumption of personal liberty; secondly, to clarification of the mechanism for appealing against court decisions on detention; thirdly, the determination of the procedure for the implementation of decisions of the Constitutional Court of Ukraine by indicating the need to change the regulation of certain procedures regarding deprivation of liberty. The normative model of appeal and examination of complaints against decisions on determination and prolongation of the term of an interim measure in the form of detention should involve: the establishment of shortened terms of appeal (e.g. terms for appeal against decisions of investigative judges); the practical procedure of examination without request access to materials of criminal proceedings (duly certified copies are requested; the defense should specify them in the complaint); examination of the complaint is not the ground for suspension of the proceedings; absence of the parties in case of proper notification and absence of requests for personal involvement of the accused is not a ground for postponing the examination of the complaint.

Key words: Constitutional Court of Ukraine, right to liberty, criminal proceedings, court decision, complaint, detention.